

Сидорчук Н.Г. Тренінг як шлях формування педагогічної команди / Сидорчук Н.Г., Бредіхіна І.В. // Креативна педагогіка: [наук.-метод. журнал] / Академія міжнародного співробітництва з креативної педагогіки «Полісся». – Житомир. 2018. – Вип. 13. – 124 с. – С. 36-41.

378.1

Сидорчук Н. Г.,
дійсний член АМСКП "Полісся",
доктор педагогічних наук, професор,
(Житомирський державний університет імені Івана Франка)
Житомир, Україна
sydorchukng@ukr.net
ORCID ID : 0000-0003-2824-1562

Бредіхіна І. В.,
викладач
(ЖТЕК КНТЕУ),
аспірант кафедри педагогіки
(Житомирський державний університет імені Івана Франка)
Житомир, Україна
irademudyk@gmail.com

ТРЕНІНГ ЯК ШЛЯХ ФОРМУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ КОМАНДИ

У статті актуалізовано проблему використання тренінгу як однієї з форм роботи для організації педагогічної команди. Розкрито інформацію про навчальний тренінг "Формування педагогічної команди для вирішення професійно-орієнтованих завдань: психологічні аспекти". Вказано програму, методи та навчальні матеріали тренінгу.

Ключові слова: педагогічна команда, тренінг, методи, навчальні матеріали.

Постановка проблеми: Нині освіта набуває якісних змін, збільшується кількість суб'єктів освітнього процесу, урізноманітнюються ціннісні орієнтації учнів та студентів, посилюються вимоги до організаційних та методичних складових системи. Тому постає потреба у створенні педагогічних команд в освітніх закладах для вирішення професійно-орієнтованих завдань. Для створення команд необхідне набуття знань про формування педагогічної команди на теоретичному, практичному та особистісному рівнях, знайомство з механізмами та умовами формування педагогічної команди. З цією метою можна використовувати таку форму роботи, як тренінг.

Широке використання тренінгу як засобу для обміну думками, виявлення розбіжностей в інтерпретації тих чи інших теоретичних ідей, шляху формування партнерських стосунків розглядали зарубіжні (Р. Баклі, Дж. Кейпл та ін.) та вітчизняні (Безпалько О. В., Оніщенко О. В., Цюрман Т. П., Шевчук О. М. та ін.) науковці.

Метою статті є розкриття структури навчального тренінгу, основна ідея якого - розвиток компетентностей щодо формування педагогічної команди для вирішення професійно-орієнтованих завдань.

Виклад основного матеріалу. Тренінг (від англ. "to train" – вчити, тренувати) – це форма спеціально організованого спілкування, психологічний та педагогічний вплив якого ґрунтується на активних методах групової роботи [1, с. 43-47].

Розглянемо приклад тренінгового заняття для формування педагогічної команди, який має складатися зі вступної, основної і заключної частин. Вступна частина включає у себе знайомство, інформування учасників тренінгу про мету, зміст і кінцевий результат тренінгу;

оголошення правил роботи; вивчення очікування учасників.

Основна частина тренінгу містить у собі основні теоретичні поняття (міні-лекції), які стосуються теми тренінгу, самодіагностику та поглиблений самоаналіз, з'ясування напрямів особистісного або групового розвитку, проведення тестування, вправ. Заклучна частина має містити підбиття підсумків тренінгу, оцінку досягнення цілей тренінгу, зняття напруги шляхом використання релаксаційних вправ та відповіді на запитання [2, с 284-285].

**Інформація про програму "Формування педагогічної команди
для вирішення професійно-орієнтованих завдань: психологічні аспекти"**

№ з/п	Інформація про програму	Характеристики
1	Назва програми	<i>Формування педагогічної команди для вирішення професійно-орієнтованих завдань: психологічні аспекти</i>
2	Автори програми	Бредіхіна І. В. , викладач ЖТЕК КНТЕУ, аспірант кафедри педагогіки ЖДУ імені І. Франка Колесник В. Л. , директор Зарічанської ЗОШ І-ІІ ст. Некрашевич Ю. І. , практичний психолог Зарічанської ЗОШ І-ІІ ст.
3	Науковий консультант проекту	Сидорчук Н.Г. , доктор пед. наук, доцент, професор кафедри педагогіки Житомирського державного університету імені Івана Франка
3	Керівник групи (авторського колективу)	Бредіхіна І. В. , викладач ЖТЕК КНТЕУ, аспірант кафедри педагогіки ЖДУ імені І. Франка тел. 0977650056 e-mail: irademudyk@gmail.com
4	Обґрунтування реалізації програми	Програма націлена на формування освітніх потреб, інтересів та компетенцій викладачів освітніх закладів стосовно особливостей формування педагогічної команди, які враховують психологічні аспекти взаємодії між членами команди. Програма передбачає: ✓ Набуття знань про формування педагогічної команди на теоретичному, практичному та особистісному рівнях; ✓ Знайомство з механізмами та умовами формування педагогічної команди; ✓ Аналіз основних понять тренінгу.
5	Цільові групи та їх потреби	Основні цільові групи: ✓ Адміністрація та викладачі освітніх закладів. Освітня потреба представників цільових груп полягає в отриманні компетентностей щодо формування педагогічної команди.
6	Мета освітньої програми	Головна мета – розвиток компетентностей щодо формування педагогічної команди для вирішення професійно-орієнтованих завдань: ✓ підбір членів педагогічної команди для вирішення професійно-орієнтованого завдання; ✓ розвиток мотивації членів педагогічної команди, ✓ ефективна організація взаємодії між членами педагогічної команди.
7	Завдання освітньої програми	Завдання: ✓ поглиблення знань у сфері командної роботи та її необхідності в умовах сучасної освіти; ✓ вироблення навичок організації командної роботи; ✓ вироблення навичок управляти процесами взаємодії між членами команди; ✓ опанування різних аспектів спілкування, в тому числі урегулювання конфліктів.

8	Плановані результати	На основі набутих компетенцій сформована компетентність формування педагогічної команди для вирішення професійно-орієнтованого завдання.
9	Тривалість програми	
10	Тематичний зміст	Тема № 1 Формування педагогічної команди для вирішення професійно-орієнтованих завдань: психологічні аспекти. Тема № 2 «Встановлення партнерських стосунків між членами педагогічної команди»
11	Плановані викладачі	Бредіхіна І. В. , викладач ЖТЕК КНТЕУ, аспірант кафедри педагогіки ЖДУ імені І. Франка Колесник В. Л. , директор Зарічанської ЗОШ І-ІІ ст. Некрашевич Ю. І. , практичний психолог Зарічанської ЗОШ І-ІІ ст.
12	Кваліфікаційні вимоги до викладачів/тренерів	Основні вимоги до викладача курсу: ✓ мають вищу педагогічну, психологічну чи соціальну освіту; ✓ наявність толерантності та поваги до кожного учасника тренінгу; ✓ комунікабельність; ✓ володіння умінням організувати тренінг; ✓ володіння сучасними методиками проведення тренінгів; ✓ володіння знаннями суті предмету.
13	Плановані навчальні матеріали	Навчальні матеріали: навчальна програма курсу "Формування педагогічної команди для вирішення професійно-орієнтованих завдань: психологічні аспекти." роздруківки програми курсу по днях проведення; набір роздаткового матеріалу; комп'ютерні презентації, відеоролики, підбірка музики.

Програма

Тренінг №1 «Формування педагогічної команди для вирішення професійно-орієнтованих завдань: психологічні аспекти»

Час	Тема/підтема	Методи, навчальні матеріали	Тренер
9:30 – 10:00	Реєстрація учасників навчального тренінгу		
10:00 – 10:30	Відкриття тренінгу, знайомство, виявлення очікувань від тренінгу	Методи: Вправа на знайомство та виявлення очікувань. Навчальні матеріали: матеріал для проведення ігор (канцтовари та ін.)	Колесник В. Л. , директор Зарічанської ЗОШ І-ІІ ст., Некрашевич Ю. І. , практичний психолог Зарічанської ЗОШ І-ІІ ст.
10:30 – 11:00	Тема 1. Групова динаміка та її чинники. Поняття «команда» та характеристики команди.	Методи: міні-лекція, презентація, вправа "Характеристики команди". Навчальні матеріали: матеріал для проведення ігор (канцтовари та ін.), презентація.	Бредіхіна І. В. , викладач ЖТЕК КНТЕУ, аспірант кафедри педагогіки ЖДУ імені І. Франка
11:00-11:30	Тема 2. Командні ролі. Якості лідера команди	Методи: міні-лекція, вправа "Портрет лідера".	Бредіхіна І. В. , викладач ЖТЕК

		<i>Навчальні матеріали:</i> матеріал для проведення вправи на ранжування якостей лідера (канцтовари та ін.), презентація.	КНТЕУ, аспірант кафедри педагогіки ЖДУ імені І. Франка
11:30-12:30	<i>Тема 3. Визначення емоційного стану членів команди. Комунікації.</i>	<i>Методи:</i> вправа "Чарівна пташка", техніка активного слухання, вправа "Поправки до реформи системи освіти сучасної української школи" <i>Навчальні матеріали:</i> матеріал для проведення вправи (канцтовари та ін.), бланки для тестування.	Некрашевич Ю. І. , практичний психолог Зарічанської ЗОШ І-ІІ ст., Колесник В.Л. , директор Зарічанської ЗОШ І-ІІ ст.,
12:30-13:00	<i>Підведення підсумків тренінгу</i>	<i>Методи:</i> узагальнення, рефлексія, вправа "Клубок" <i>Навчальні матеріали:</i> роздатковий матеріал	Бредіхіна І.В. , викладач ЖТЕК КНТЕУ, аспірант кафедри педагогіки ЖДУ імені І. Франка

Тренінг №2 "Встановлення партнерських стосунків між членами педагогічної команди"

<i>Час</i>	<i>Тема/підтема</i>	<i>Методи, навчальні матеріали</i>	<i>Тренер</i>
9:30 – 10:00	Реєстрація учасників навчального тренінгу		
10:00 – 10:30	Відкриття тренінгу, виявлення очікувань від тренінгу	<i>Методи:</i> "Психометричний тест", перегляд відеоролику, презентація. <i>Навчальні матеріали:</i> бланки для проведення тестування, відеоролик "Вчительські будні", презентація.	Колесник В. Л. , директор Зарічанської ЗОШ І-ІІ ст., Некрашевич Ю. І. , практичний психолог Зарічанської ЗОШ І-ІІ ст.
10:30 – 11:00	<i>Тема 1. Етапи розвитку команди.</i>	<i>Методи:</i> міні-лекція, вправа "Вавілонська вежа". <i>Навчальні матеріали:</i> матеріал для проведення вправи (канцтовари та ін.).	Бредіхіна І.В. , викладач ЖТЕК КНТЕУ, аспірант кафедри педагогіки ЖДУ імені І. Франка Некрашевич Ю. І. , практичний психолог Зарічанської ЗОШ І-ІІ ст.
10:00-11:30	<i>Тема 2. Партнерські стосунки та їх принципи побудови</i>	<i>Методи:</i> міні-лекція, вправа "Правила спілкування". <i>Навчальні матеріали:</i> презентація.	Бредіхіна І. В. , викладач ЖТЕК КНТЕУ, аспірант кафедри педагогіки ЖДУ імені І. Франка, Колесник В. Л. , директор Зарічанської ЗОШ І-ІІ ст.
11:30-12:00	<i>Тема 3. Поняття конфлікту та способи його розв'язання</i>	<i>Методи:</i> міні-лекція, перегляд відеоролика, презентація, тест "Визначення стилю поведінки в конфліктній ситуації", <i>Навчальні матеріали:</i> відеоролик, бланки для тестування, презентація.	Некрашевич Ю. І. , практичний психолог Зарічанської ЗОШ І-ІІ ст.
12:00-	<i>Підведення підсумків тренінгу</i>	<i>Методи:</i> загальна дискусія,	Колесник В. Л. ,

12:30		підсумкові слова учасників та тренерів. Навчальні матеріали: відеоролик	директор Зарічанської ЗОШ І-ІІ ст.
-------	--	--	--

Висновки. Одним з важливих аспектів якісного управління освітніми закладами є забезпечення командного рішення завдань, які стоять перед педагогічними колективами. Відповідно це вимагає розробки системи тренінгів, проведення яких дозволяє ефективно створювати педагогічні команди в структурі педагогічного колективу освітнього закладу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Махоніна І. Тренінг як засіб формування готовності майбутнього соціального педагога до роботи з дітьми-сиротами та дітьми, позбавленими батьківського спілкування / І. Махоніна // Проблеми підготовки сучасного вчителя. – №1 (Ч. 1.). – 2011. – С. 43-47.
2. Кравчук О. С. Тренінг як ефективний метод формування управлінської культури майбутнього керівника навчального закладу // Актуальні проблеми професійної орієнтації та професійного навчання населення у контексті подолання кризи ринку праці : [матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ)] / уклад. : Л. М. Капченко та ін. – К. , 2015. – С. 282-287.
3. Урдзе Т. Освітня програма "Як провести сучасний тренінг для дорослих", розроблена в рамках проекту "Професіоналізація освіти дорослих включно з питанням громадянської освіти"/ Т. Урдзе, О. Пехота, О. Іваць // Територія успіху. - 2017. - № 1(4). - С. 35-39.

REFERENCES

1. MahonIna I. TrenIng yak zasIb formuvannya gotovnostI maybutnogo sotsIalnogo pedagoga do roboti z dItmi-sirotami ta dItmi, pozbavlenimi batkIvskogo spIlkuvannya / I. MahonIna // Problemi pIdgotovki suchasnogo vchitelya. – #1 (Ch. 1.). – 2011. – S. 43-47.
2. Kravchuk O. S. TrenIng yak effektivniy metod formuvannya upravliniskoYi kulturi maybutnogo kerIvnika navchalnogo zakladu // AktualnI problemi profesIynoYi orIEntatsIYi ta profesIynogo navchannya naselennya u kontekstI podolannya krizi rinku pratsI : [materIali VIII MIzhnarodnoYi naukovopraktichnoYi konferentsIYi (m. KiYiv)] / uklad. : L. M. Kapchenko ta In. – K. , 2015. – S. 282-287.
3. Urdze T. OsvItnya programa "Yak provesti suchasniy trenIng dlya doroslih", rozroblena v ramach proektu "ProfesIonalIzatsIya osvIti doroslih vklyuchno z pitannyam gromadyanskoYi osvIti"/ T. Urdze, O. PEhota, O. Ivats // TeritorIya uspihu. 2017. # 1(4). S. 35-39.

Сидорчук Н.Г., Бредихина И. В. Тренинг как путь формирования педагогической команды.

В статье понимается проблема использования тренинга как одной из форм работы для организации педагогической команды. Раскрыто содержание обучающего тренинга "Формирование педагогической команды для решения профессионально-ориентированных задач: психологические аспекты". Представлено программу авторского тренинга, методы его реализации на практике, обозначены учебные материалы, необходимые для проведения разработанного тренинга.

Ключевые слова: педагогическая команда, тренинг, методы, учебные материалы.

Sidorchuk N.G., Bredikhina I.V. Training as a way to form a teaching team.

The article has actualized the problem of using the training as one of the forms of work for the organization of the teaching team. The information about training "Formation of a pedagogical team for the solution of professionally-oriented tasks: psychological aspects" is disclosed. The program, methods and training materials of the training are indicated.

Key words: pedagogical team, training, methods, teaching materials.